

Az első fényképezőgépem

A fotózás iránti érdeklődésem sajátos családi indíttatás révén kezdődött. Tanítóképzőt végzett unokabátyámmal – mivel az ő szülei az első világháború után spanyoljárványban meghaltak – gyakorlatilag együtt nevelkedtünk anyai nagyszüleimnél. Ő már középiskolás korában elkötelezte magát a fotózás iránt, s sikerült is szert tennie egy használt 9×12-es, üveglemezes negatívokat készítő fényképezőgépre. Így lakásunkban több száz negatív halmozódott fel, s a szekrényekben jó néhány, a harmincas években kiadott fotós folyóirat is összegyűlt, melyeket nagy buzgalommal kezdtem olvasgatni.

Az üvegnegatívak különösen felkeltették érdeklődésemet, és a rendelkezésemre álló fotós szaklapokból némi fogalmat nyertem a másolás és nagyítás elméletéről, de ekkor még álmodni sem mertem az igazi fényképezésről. Szüleim egyszerű falusi emberek voltak, nem volt pénzüik ilyen luxuscikkekre.

1953. szeptember végén azonban megvalósult az álmom. Hazalátogattam szüleimhez Jutára. Amint a kaposvári vasútállomásról elindultam a buszállomás felé, utam a Fő utcán a helyi OFOTÉRT üzlet előtt vezetett. Nagy meglepetésemre a kirakatban láttam egy vadonatúj, keletnémet gyártmányú, fémvázás, harmonika-kihuzatos, Cludor-zárás (1/200sec" B) BELTICA gépet, Zeiss Tessar 3,5/50-es lencsével. Ára 1200 Ft volt. Az egyetlen havi 300 Ft ösztöndíjat kaptam. Ebből sehogyan sem lehetett 1200 forintot megtakarítani! Elhatároztam, hogy felkeresem kaposvári unokanővéremet, és kölcsönzök tőle néhány száz forintot. Adott is hétszázat. (Később, amikor vissza akartam fizetni, nagylelkűen visszautasította, ezért még most is hálás vagyok neki!) Aztán a hiányzó ötszázat szüleimtől kaptam. Így végre megvehettem az áhított gépet.

Visszatérve Pécsre, a Mór Kollégiumban nagy örömmel és nem kis büszkeséggel dicsekedtem, és mutogattam barátaimnak szerzeményemet. Tudomásom szerint én voltam az egyedüli medikus az évfolyamon, akinek saját fényképezőgépe volt. Ez az állapot aztán csak pár hónapig tartott, mert hamarosan a pécsi OFOTÉRT-ben is lehetett többfajta keletnémet gyártmányú

gépet vásárolni, s három-négy évfolyamtársam is csatlakozott hozzám.

Az első filmtekercseket a kollégium egyik alagsori hálósobájában hívtuk elő a menzáról kölcsönzött tányérokban. Az előhíváshoz szükséges vegyszereket az OFOTÉRT-ben szereztük be, s ezekből otthon „házilagosan” állítottuk elő a különböző hívóoldatokat. A pontos mérésekhez hol egyik, hol másik tudományos intézet laboratóriumi mérőeszközeit vettük igénybe.

Fotózásra egyik kedvenc helyem a pécsi „havi vásár” volt, de táv- és fénymérő hiányában a végeredmény sokszor okozott csalódást. Az idő múlásával azonban minden új tekercs jobb és jobb eredményt hozott.

A tányéros filmelőhívást aztán pár hónap múltával felcseréltem egy igazán jól felszerelt sötétkamrával, akkoriban ugyanis externistaként a bakteriológiai intézetben dolgoztam. Az intézetnek volt egy kitűnően felszerelt sötétkamrája, ahol Nógrády Gyurka, az intézet adjunktusa engedélyt adott számomra, hogy késő este és éjjel saját negatívjaimon dolgozhassak.

Ötödéves koromban lefényképeztem összes professzorunkat. Ez élvezetes és megtisztelő elfoglaltságot jelentett, s külön örömet, hogy mindegyikükkel személyes kapcsolatba kerülhettem. Az elkészített sorozat 30 képből állott. Ebből száz másolatot készítettem, és ezeket (à 30 Ft) egyetemista társaim körében értékesítettem.

1956-ban, a zöld határon történő kimenekülésem alkalmával gépemet nem mertem magammal hozni, s ezt azóta is sajnálom, mert így soha nem pótolható fotódokumentáció lehetősége veszett el számomra.

Az évek múltával aztán sok különböző márkájú géppel dolgoztam. A hetvenes évek elejétől kezdve már saját sötétkamrám is volt. Ennek ellenére még mindig emlékszem BELTICA gépemre, a sikerekre, a csalódásokat pedig lassan elfelejttem.

A túlolddali képem 1953 késő őszen készült, borongós délelőttön, Agfa Isopan F17 DIN-es filmre, 5.6-os lencsenyílással, 1/60 záridővel.

DR. KISS JÓZSEF (KANADA)

Havi vásár Pécssett

Dr. Kiss József felvétele (1953)